

ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА РИЗИКИ

Україна поступово інтегрується у міжнародні екологічні стандарти, особливо ті, що діють у Європейському Союзі. Стратегічне планування українських підприємств, які прагнуть вийти на європейський ринок або співпрацювати з європейськими партнерами, змушені відповідати екологічним стандартам, зокрема і вимогам щодо страхування екологічних ризиків, які мінімізують їх та наведені на рис. 1. Однак в Україні ще не створено повноцінної правової бази для регулювання екологічного страхування. Закони та нормативні акти щодо обов'язкового страхування екологічних ризиків або чіткі стандарти для компаній все ще розробляються. Відсутність законодавчої бази часто перешкоджає розробці відповідних страхових продуктів і стримує розвиток ринку екологічного страхування.

Прямі ризики		Непрямі ризики	
Природні ризики	Техногенні ризики	Економічні ризики	Законодавчі ризики
Стихійні лиха, такі як повені, пожежі, зсуви ґрунту, що можуть спричинити шкоду довкіллю, сприяючи забрудненню природних ресурсів.	Аварії на виробництвах (розлив хімічних речовин, аварії на атомних електростанціях, витіки нафти), що мають великий вплив на навколишнє середовище та потребують значних витрат на компенсацію.	Коливання цін на страхові продукти, інфляція, недостатнє фінансування страхових фондів, що ускладнює покриття збитків від екологічних інцидентів.	Зміни в законодавстві, відсутність чіткої правової бази, зростання вимог до страхових полісів для екологічних ризиків, що може обмежувати доступність страхування та збільшувати його вартість.

Рис. 1. Ризики екологічного страхування

Одним з інструментів забезпечення екологічної безпеки та створення економічних механізмів охорони довкілля є екологічне страхування, яке відшкодовує збитки підприємствам, громадянам та їх майну у разі виникнення техногенних аварій. Екологічне страхування залишається новою та недосконалою галуззю в Україні. Основні виклики включають низьку популярність серед бізнесу, відсутність достатньої законодавчої бази та невисокий рівень обізнаності щодо можливих вигод від такого страхування. Проте, посилення екологічного контролю та інтеграція європейських стандартів у законодавство України стимулює попит на екологічне страхування, що визначає основні цілі, що наведені на рис. 2.

Захист навколишнього середовища	Мінімізація ризиків для бізнесу	Захист інтересів громадян	Стимулювання екологічної відповідальності
Фінансова допомога у разі забруднення довкілля чи аварій.	Страхування допомагає підприємствам зменшити втрати через аварії та забруднення.	Страхування забезпечує відшкодування для людей, що постраждали від екологічних катастроф.	Страхові компанії часто вимагають від підприємств дотримання екологічних стандартів, що зменшує ризики забруднень.

Рис. 2. Основні цілі екологічного страхування

В Україні екологічне страхування може покривати наступні ризики: страхування екологічної відповідальності (захищає компанії, які несуть відповідальність за екологічну шкоду, таку як витік небезпечних речовин та забруднення водних ресурсів); страхування працівників від нещасних випадків (поширене на підприємствах з високим ступенем ризику, таких як хімічні заводи та інші підприємства важкої промисловості); страхування від пошкодження природних ресурсів (яке може покривати пошкодження водних ресурсів, ґрунту, рослинності та дикої природи).

Таким чином, екологічне страхування в Україні має значний потенціал, але для його реалізації необхідна підтримка держави, а також підвищення обізнаності громадян і компаній щодо екологічної безпеки. Отже, екологічне страхування сприяє комплексному захисту екосистем, фінансовій стабільності підприємств і екологічній безпеці для суспільства, допомагаючи зменшити екологічні ризики на рівні держави. Розвиток екологічного страхування може бути стимульовано гармонізацією з європейськими стандартами, підвищенням екологічної відповідальності компаній і підвищенням вимог державних органів до екологічної безпеки.

Список використаних джерел

1. Матеріали офіційного сайту Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https:// mepr.gov.ua/>
2. Пацева І.Г., Герасимчук О.Л., Сікач Т.І., Івашкіна О.Л. Формування та реалізація державної екологічної політики. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук: КрНУ, 2023. Вип. 6(143). С. 60-67.